

העשרה¹

לאומיות וסוציאליזם

קיים מתח מסוים בין התודעה הלאומית לתודעה הסוציאליסטית^{*}. שכן, בלאומיות קיים יסוד של סולידריות אתנית, ואילו בסוציאליזם קיים יסוד של סולידריות מעמדית. בשל כך אירע לעיתים כי הרעיון הלאומי התנגש עם הרעיון הסוציאליסטי. עם זאת עשויים הלאומיות והסוציאליזם, המנוגדים לכאורה, לעלות בקנה אחד, הן במציאות הפוליטית והן במובן התיאורטי:

☞ **במציאות** קיימות תנועות ומפלגות המשלבות בין הסוציאליזם ללאומיות. שכן הסוציאליסטים פועלים, בדרך כלל, בתוך מסגרות פוליטיות לאומיות והם שואפים לשפר את תנאי חייהם של המעמדות הכלכליים הנמוכים, המשתייכים לקבוצת הלאום.

☞ **מבחינה תיאורטית**: ישנם חוקרים הסבורים כי הלאומיות והסוציאליזם הן תופעות הקשורות זו בזו ומשלימות זו את זו. על פי גישה זו הסוציאליזם הוא למעשה הרחבה של הלאומיות מהתחום הפוליטי אל התחום הכלכלי. כלומר- הסוציאליסטים מקבלים את הנחת היסוד הפוליטית של הלאומיות, לפיה הריבונות במדינה צריכה להיות בידי העם, והם שואפים לכך שהעושר הכלכלי הקיים במדינה יחולק באופן שוויוני יותר בין חלקיו השונים של העם.

¹ פרק זה הוא פרק העשרה לספר "הלאומיות המודרנית וראשית הציונות" (יגאל משעול; היי סקול).